

آمین داری کیفری

(سری کتاب‌های نگاهی نو)

پرومیتی قانون‌تیب، دکترا سره کیفری مصوب ۱۳۹۲

باصلاحات سال ۱۳۹۴

موضوعی - نموداری

- ✓ امکان مطالب به ترتیب مواد قانونی (موضوعی)
- ✓ نمودار در متن مناسب مطالب برای یادگیری بهتر
- ✓ مهم مناسب و کامل مطالعه کامل در حداقل زمان
- ✓ استفاده از دلتیر، قوق و منابع آزمونی
- ✓ متنی روان و قابل استفاده در همه سطوح

تألیف:

امین بخشی‌زاده اهری

علی آزاده

انتشارات هزار رنگ

۱۳۹۴

سرشناسه	: بخشی‌زاده، امین، ۱۳۶۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: آیین دادرسی کیفری بر مبنای قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲ ... قابل استفاده برای دانشجویان، داوطلبان آزمونهای حقوقی و ... / تألیف امین بخشی‌زاده‌اُهری، علی آزاده.
مشخصات نشر	: تهران : هزار رنگ، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۸ ص: نمودار. ؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.
فروست	: ... سری کتاب‌های نگاهی نو.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۱۸-۱۸-۰
وضعیت فهرست نویسی	: قیفا
موضوع	: آیین دادرسی جزایی — ایران
موضوع	: آیین دادرسی جزایی — ایران — راهنمای آموزشی (عالی)
رده اف	: آزاده، علی، ۱۳۶۶ -
رده کی کنگره	: ۱۳۹۴ ب ۹۱۳ / ۴۶۱۰ KMH
رده بندی دیویی	: ۳۴۵/۵۵۰۸
شماره کتابشناختی ملی	: ۴۰۷۱۸۷۶

آیین دادرسی کیفری

(سری کتاب‌های نگاهی نو)

تألیف: امین بخشی‌زاده، علی آزاده

ناشر: هزار رنگ

ناظر فنی: حسین رسولی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۱۸-۱۸-۰

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی

فهرست مطالب

مقدمه آیین دادرسی کیفری	۵
بخش نخست - مرحله دادسرا	۱۱
بخش دوم - مرحله دادگاه	۱۴۵
بخش سوم - مرحله اجرای احکام	۲۰۳
بخش چهارم - هزینه دادرسی	۲۱۷
ضمیمه	۲۱۹
فهرست منابع	۲۴۸

مقدمه آیین دادرسی کیفری

تعریف آیین دادرسی کیفری

۱- تعریف قانونی:

آیین دادرسی کیفری مجموعه مقررات و قواعدی است که برای کشف جرم، تعقیب متهم، تحقیقات مقدماتی، میانجیگری، صلح میان طرفین، نحوه رسیدگی، صدور رأی، طرق اعتراض به آراء، اجرای آراء، تعیین وظایف و اختیارات مقامات قضائی و ضابطان دادگستری و رعایت حقوق متهم، بزه دیده، جامعه وضع می‌شود. (ماده ۱ ق.آ.د.ک)

۲- تعریف حقوقی:

آیین دادرسی کیفری مجموعه قواعد و مقرراتی است که برای کشف جرم، تعقیب متهمان و تحقق این امر تعیین مراجع صلاحیتدار، طرق شکایت از احکام و نیز بیان تکالیف مسئولان قضایی و انتظامی در طول رسیدگی به دعوی کیفری و اجرای احکام از جانب سو و حقوق و آزادیهای متهمان از سوی دیگر، وضع و تدوین شده است. (سوری، جلد ۱، صفحه ۱۲)

هدف آیین دادرسی کیفری

۱- تأمین منافع جامعه:

هدف از ایجاد و اجرای آیین دادرسی کیفری در این قسمت ایجاد نظم، امنیت و آسایش عمومی است.

۲- تأمین منافع فردی:

منظور از فرد، اعم از متهم و بزه‌دیده است. لذا با آیین دادرسی کیفری، هم منافع متهم تأمین می‌شود هم منافع بزه‌دیده.

موضوع آیین دادرسی

۱- موضوع اصلی:

رسیدگی به جنبه عمومی جرم، موضوع اصلی دادرسی کیفری می باشد.

۲- موضوع فرعی:

رسیدگی به جنبه‌ی خصوصی جرم موضوع فرعی دادرسی کیفری است.

تفاوت دادرسی کیفری و آ.د.م

۱- تفاوت در هدف یا موضوع:

موضوع اصلی آیین دادرسی کیفری، رسیدگی به جنبه عمومی جرم است اما موضوع آیین دادرسی مدنی، بیشتر (نه صرفاً) رسیدگی به دعاوی مالی به منظور رفع اختلافات موجود بین اشخاص، اعم از حقیقی و حقوقی است.

۲- تفاوت از لحاظ مراجع رسیدگی:

دادگاه‌های کیفری برای موضوعات کیفری و دادگاه‌های حقوقی برای موضوعات حقوقی رسیدگی می کنند.

۳- تفاوت در اصحاب دعوا:

دعای حقوقی متعلق به اصحاب دعواست و به این دلیل، طرح، تعقیب یا انصراف از آن نیز به آنان سپرده شده است؛ اما در دعای کیفری، دادسرا یا نماینده جامعه طرف مقابل دعوا در جنبه عمومی جرایم می باشد.

رابطه آیین دادرسی کیفری و حقوق جزا

۱- از نظر ماهیت:

حقوق جزا ماهوی است ولی آیین دادرسی کیفری شکلی. در حقوق جزا به جرم و مجازات پرداخته می‌شود ولی در آیین دادرسی کیفری به نحوه رسیدگی در مراجع تا زمان اجرای مجازات.

۲- از نظر قلمرو زمان:

در حقوق جزا اصل بر عدم عطف بماسبق شدن است مگر قوانین مساعد به جز مهم ولی در آیین دادرسی کیفری اصل بر عطف بماسبق شدن و اجرای فوری قوانین جدید است مگر در حقوق مکتسبه افراد.

۱- تفسیر موسّع:

چون این قوانین اصولاً برای اجرای بهتر عدالت و سهولت کشف حقیقت وضع می‌شوند، اصل بر تفسیر موسّع در جهت اجرای آسانتر می‌باشد.

۲- اجرای فوری:

منظور از اجرای فوری همان عطف بماسبق شدن این نوع قوانین است. لذا اگر در جریان رسیدگی قانونی در این خصوص وضع شود، فوراً اجرا می‌گردد.

۱- قانون و منابع معتبر فقهی

۲- رویه قضایی

۳- دکترین

۴- عرف و عادت

نظام‌های دادرسی کیفری

الف) نظام دادرسی اتهامی

الف) ضرورت طرح شکایت از سوی شاکی

ب) شفاهی بودن رسیدگی

ج) علنی بودن محاکمه

د) توافقی یا تدافعی بودن نظام اتهامی

ه) رعایت تساوی بین اصحاب دعوا

علنی بودن محاکمه

یعنی کلیه اشخاصی که قصد شرکت در محاکمه را دارند، می‌توانند در جلسه دادرسی حضور یافته، محاکمه را مشاهده کنند.

ترافعی محاکمه

هم شاکی و هم متهم آزادی کامل در اقامه دعوی و دفاع را دارند و متهم از دلایلی که علیه او ارائه گردیده آگاه است و می‌تواند وکیل اختیار کند.

ادله اثبات دعوا

الف) قسامه

ب) اوردالی و دوئل

الف) قضات حرفه‌ای

ب) وحدت قاضی و دادستان

ج) کتبی بودن رسیدگی

د) غیر علنی بودن رسیدگی

ه) غیر ترافعی بودن رسیدگی

ادله اثبات دعوا

الف) اقرار متهم

ب) شکنجه

ج) شهادت

الف) مرحله تحقیقات مقدماتی: در کشورهایی که آیین دادرسی از نظام مختلط مبتنی است، تعقیب برعهده ارگانی به نام دادرسان، شده است و تحقیقات مقدماتی یا بازپرسی از متهم به طریق تفتیش یعنی کتبی، غیرعلنی، سری و غیرترافعی توسط قاضی تحقق صورت می‌گیرد.

ب) مرحله رسیدگی و اصدار حکم: در این مرحله دعوای کیفری تابع قواعد نظام اتهامی است. در دادگاه به صورت ترافعی و علنی صورت می‌گیرد و متهم حق داد استعاضدت یک یا چند وکیل مدافع استفاده کند. حضور شهروندان در دادگاه مجاز است و نمایندگان رسانه‌های گروهی می‌توانند با غرض خود در دادگاه و ارائه گزارش، دیگران را از مآقع آگاه کنند و هیأت منصفه لااقل در جرائم مهم نقش اساسی بر عهده دارد.

در ایران:

مرحله تحقیقات مقدماتی = به شکل تفتیشی

مرحله رسیدگی و محاکمه = به صورت اتهامی